

Kvittering på innsendt hørings svar på Høring Forslag til lov om integrering (integreringsloven) og forslag til endringer i lov om norsk statsborgerskap (statsborgerloven)

Høringens saksnummer: 19/3514

Høring: Høring Forslag til lov om integrering (integreringsloven) og forslag til endringer i lov om norsk statsborgerskap (statsborgerloven)

Levert: 08.11.2019 11:33

Svartype:

Gruppering av høringsinstanser: Kommuner

Avsender: Regionrådet for Fjellregionen

Kontaktperson: Rune Jørgensen

Kontakt e-post: rune.jorgensen@hedmark.org

Regionrådet for Fjellregionen består av kommunene Os, Tolga, Rendalen, Tynset, Alvdal og Folldal samt Hedmark og Trøndelag (observatør) fylkeskommuner.

Arbeidsutvalget behandlet sak om dette på sitt møte 6. november og gjorde følgende vedtak:

Arbeidsutvalget i Regionrådet for Fjellregionen ser både positive og negative sider ved forslaget fra Kunnskapsdepartementet. Det er en rekke spørsmål som må besvares før en lovendring kan gjennomføres.

Arbeidsutvalget stiller seg negativt til blant annet forslagene om at loven skal gjelde også utenfor det norske territoriet når oppgaver skal gjennomføres før en person kommer til Norge, at inntektene til kommunen trolig vil reduseres samtidig som utgiftene mest sannsynlig vil øke og forslag til frister og kravene blant annet i forhold til fritak fra opplæring og prøver.

Det vises til omtaler i saksutredningen av de enkelte forslagene.

Uttalelsen sendes Kunnskapsdepartementet.

Saksutredningen som lå til grunn for vedtaket følger under:

Sak 48/2019: Endringer i integreringsloven og statsborgerskapsloven - høringsuttalelse

Saksbehandler: Rune Jørgensen

Kunnskapsdepartementet har sendt på høring forslag til lov om integrering (integreringsloven) og forslag til endringer i lov om norsk statsborgerskap (statsborgerloven). Det foreslås å oppheve introduksjonsloven og innføre en ny lov om integrering.

Departementet skriver selv at «Lovforslaget inneholder blant annet bestemmelser om kommunen og fylkeskommunens ansvar, tidlig kvalifisering, introduksjonsprogram og opplæring i norsk og samfunnskunnskap. Det foreslås også endringer i statsborgerloven og statsborgerforskriften, blant annet å heve kravet til kunnskaper i norsk muntlig for rett til statsborgerskap etter søknad fra nivå A2 til nivå B1.»

Høringsdokumentene kan i sin helhet leses her:

<https://www.regjeringen.no/no/dokumenter/horing-forslag-til-lov-om-integrering-integreringsloven-og-forslag-til-endringer-i-lov-om-norsk-statsborgerskap-statsborgerloven/id2663114/>

Endringsforslagene er etter regionrådgivers oppfatning både positive og negative.

Regionrådgiver er positiv til følgende aspekter av lovforslaget:

- At det innføres obligatorisk kompetansekartlegging
- At det innføres obligatorisk karriereveiledning
- At utdanning og formalisering av kunnskap blir en mer sentral og viktig del av introduksjonsprogrammet
- Fordelingen av ansvar mellom kommune og fylkeskommune
- At ungdom med ungdomsrett raskere skal tilknyttes de videregående skolene og få opplæring i norsk og samfunnskunnskap der.
- At det innføres obligatoriske moduler i introduksjonsprogrammet med blant annet foreldreveiledningskurs og livsmestringskurs
- At man går fra rett og plikt til antall gjennomførte timer og over til rett og plikt til å oppnå et gitt språknivå
- At det stilles kompetansekrav til lærere i voksenopplæringen

Regionrådgiver er negativ til følgende aspekter av lovforslaget:

- Den omfattende bruken av tidsadverbet «tidlig» i formålsparagrafen og i lovteksten for øvrig uten at det defineres hva lovgiver legger i ordlyden «tidlig integrering».
- At loven også skal gjelde utenfor det norske territoriet når oppgaver skal gjennomføres før en person kommer til Norge.
- At inntektene til kommunen trolig vil reduseres samtidig som utgiftene mest sannsynlig vil øke.
- At kompetansekartleggingen skal gjennomføres før bosetting og senest

innen 3 måneder etter bosetting.

- At karriereveiledningen skal gjennomføres innen 3 måneder etter bosetting.

- At deltakerne i introduksjonsprogrammet og på norskundervisningen skal deles inn etter kun ett kriterium, som er hvilken utdanningsbakgrunn de har, og at dette i stor grad skal være avgjørende for lengden på introduksjonsprogrammet, retten og plikten til oppnådd norsknivå, samt tidsfristen de får til å oppnå nivået.

- At gruppen som har videregående utdanning fra før kun skal tilbys program i 3-6 måneder, norsk kun i 18 måneder samtidig som de forventes å i løpet av denne tiden bli klar for høyere utdanning, hvilket betyr at de må ha oppnådd B2 i norsk og engelsk.

- At hvilket språknivå den enkelte forventes å nå kun skal baseres på tidligere utdanning som eneste kriterium.

- At retten og plikten til å oppnå et språknivå utgår etter langt kortere tid enn det språkforskningen viser at er nødvendig

- At antallet læresteder som skal tilby prøver reduseres.

- At alder og bosted skal påvirke introduksjonsstøtten for deltakerne i aldersgruppen 18-24 år.

- At det stilles krav om nivå B1 muntlig for å få rett til norsk statsborgerskap.

Regionrådgiver mener at følgende spørsmål bør besvares før innføringen av lovendringen:

- Hvilket tilbud skal gis og av hvem for innvandrerbarn i alderen 16-17 år og som ikke har ungdomsrett til videregående opplæring grunnet manglende grunnskole/ikke fullført grunnskole?

- Hvilket grunnlag for å forsørge seg selv skal de som kun skal tilbys 3-6 måneders introduksjonsprogram ha etter endt program, når de samtidig har en plikt og en rett til å motta norskundervisning i 18 måneder?

- Hvilket grunnlag for å forsørge seg selv skal de, som pga helseutfordringer eller andre forhold, får stans i sitt introduksjonsprogram ha?

Arbeidsavklaring er det redskapet andre innbyggere i landet har, men botidskravet, som Regjeringen i forslaget til Statsbudsjett for 2020 foreslår å øke fra 3 til 5 år, fratrukket kommunene dette tiltaket. Hvilket alternativ er det fra regjeringens side tenkt at skal tilbys flyktninger med uavklarte årsaker som hindrer de i å kunne delta fulltid?

- Hvilket grunnlag for å forsørge seg selv skal personer i alderen 55-67 år ha? Hvorfor har de ikke rett og plikt til å delta i introduksjonsprogrammet? Dette fremstår som aldersdiskriminerende.

Regionrådgiver gir følgende svar på departementets særlige spørsmål til

høringsinstansene:

- **Kompetansekartlegging i mottak:** Regionrådgiver går imot forslaget om at vertskommuner for asylmottak skal være ansvarlige for kompetansekartlegging. Denne oppgaven bør tillegges UDI som de ansvarlige for drift av mottakene. Dette begrunnes med at det ikke er riktig av staten og forvente at kommunene skal stå parat med de ressurser og den kompetansen som kreves for å gjennomføre en slik kompetansekartlegging av beboere på mottak all den tid det for det første er snakk om et høyt antall personer og det for det andre opprettes og legges ned asylmottak med kun noen måneders forvarsel for kommunene.

- **Kommunens mulighet til å tilby introduksjonsprogram:** Regionrådgiver er positiv til at kommunen kan tilby introduksjonsprogram til en utvidet gruppe, men kun dersom det vil følge integreringstilskudd med til kommunene.

- **Frist for oppstart av programmet:** Regionrådgiver er imot forslaget om å redusere fristen for oppstart av introduksjonsprogrammet. Fristen er i dag på 3 måneder, men det er ikke til hinder for tidligere oppstart når det er mulig. I lovforslaget legges det opp til at kompetansekartlegging og karriereveiledning skal være gjennomført før oppstart av programmet samt at deltakerens individuelle plan og integreringskontrakt skal stå i direkte forhold til resultatene av disse. Kommunenes erfaring er at det tar tid å orientere seg i et nytt land og et nytt samfunn tilstrekkelig til at de kan kartlegges og gis veiledning på en god måte. I tillegg ser kommunen at det ofte er uheldig at deltakere begynner i opplæringen for tidlig, da de ofte ikke er mentalt klare for å ta til seg læring.

- **Krav om at kommunens tilbud skal være forsvarlig:** Regionrådgiver er positiv til at det føres tilsyn med kommunen, men det fordrer tydelighet og klarhet fra myndighetenes side på lovgrunnlaget for tilsynet.

- **Fritak fra opplæring i norsk og samfunnskunnskap og prøver:** Regionrådgiver går imot forslaget om å stille krav om et visst karakternivå i fagene norsk og samfunnskunnskap for å få fritak. Det bør være tilstrekkelig å ha bestått og gjennomført faget.

- **Opplæring og prøve i samfunnskunnskap:** Regionrådgiver går imot forslaget om at opplæring og prøve i samfunnskunnskap skal gjennomføres innen en frist på seks måneder. I dag er det ingen frist, men det er krav om å ha gjennomført opplæringen og å ha bestått prøven når man søker om permanent opphold.

Forslag til vedtak:

Arbeidsutvalget i Regionrådet for Fjellregionen ser både positive og negative sider ved forslaget fra Kunnskapsdepartementet. Det er en rekke spørsmål som må besvares før en lovendring kan gjennomføres.

Arbeidsutvalget stiller seg negativt til blant annet forslagene om at loven skal gjelde også utenfor det norske territoriet når oppgaver skal gjennomføres før en person kommer til Norge, at inntektene til kommunen trolig vil reduseres samtidig som utgiftene mest sannsynlig vil øke og forslag til frister og kravene blant annet i forhold til fritak fra opplæring og prøver.

Det vises til omtaler i saksutredningen av de enkelte forslagene.

Uttalelsen sendes Kunnskapsdepartementet.

-

Alle svar må gjennom en manuell godkjenning før de blir synlige på www.regjeringen.no.